

Agere mundum, neque ea quæ in mundo sunt. Si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo. Felix illa conscientia quæ mundanæ substantiæ subsidiis, sine quibus hæc præsens vita non ducitur, sic utitur ad usum ut non abutatur ad luxum! Quæ puro mentis intuitu captiosa hæreticæ deceptionis prævidens reticula, diabolica terræ voraginis cavet profunda, sicque hostis callidi insidias, ne latenter irrepant, explorat, ut laqueos ejus evadat, sicut ille qui dicebat: *Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium; laqueus contritus est, et nos liberati sumus. Adjutorium nostrum in nomine Domini.* Cujus adjutorio confisus cum hoste congregere securus, hoc semper volvens in animo, quia corona non nisi certamini debetur le-

gitimo. Unde in rationali pectoris tui sint quatuor ordines lapidum jugiter inclusi, singuli ternis patriarcharum nominibus inscripti, ut, quatuor principalium virtutum excellentia insignitus, sanctæ Trinitatis fidem confitearis securus. Sic enim, sanctorum Patrum memoriam, velut quoddam honorum operum decus, in sanctuario pectoris die noctuque gestando, dignus eris qui de medio fratrum tuorum eligaris, ut sacerdotio coram Deo fungaris. In cujus dignitatis gradu constitutus, semper in ara cordis effliciaris Deo victima salutaris, victima sale sapientiæ condita, atque igne Spiritus sancti concremata. De quo igne et sale videtur Dominus in Evangelio dixisse: *Omnis enim igne salietur, et omnis victima salietur.* Vale.

BERNONIS EPISTOLARUM FRAGMENTA

I.

AD HEINRICUM REGEM.

[*Apud Mabill. Annal. Bened. lib. LVIII, n. 91, ad an. 1045, ubi fragmentum sequens narrationi suæ intermistum edidit, ut hic exhibetur.*]

Forle adhuc Turegi (*Zurich*) morabatur Heinricus rex, cum ad eum epistolam scripsit Beruo Augiensis abbas, sub hac inscriptione: «*Domino meo, regum invictissimo, Heinrico pacifico, orthodoxæ fidei propagatori gloriosissimo, BERN, licet meritorum qualitate omnium suorum extremus, volivæ servitutis, assiduæque orationis munus.*» In hac epistola Beruo Heinricum laudat quod Petro regi, ad ipsum suppliciter confugiendi, sinum pietatis expanderit, et non solum nullam vindictam de his quæ in se commiserat sumpserit, sed miro charitatis affectu foviverit ac juverit, quousque, Christo adjuvante, eum regno suo restituisset. Tum subdit. «*Hæc pauca habui quæ, vestri amoris impatiens, pro tempore dicerem, vestræque majestatis excellentiæ benivole dirigerem. Subjeci etiam sermones duos, unum de Epiphania, alterum de Cæna Domini, in quo aliquid de pœnitentia, etsi non ut debui, tamen prout potui, disputavi, suppliciter deprecans ut, si dignum ducitis, illos nostris scriptis adnecti jubeatis.*» Post hos sermones iterum redit ad laudes Heinrici; dein agit pro Hirmingarde Turegensi abbatissa, quæ ob stuprum gradu exciderat. «*Dico, inquit, de Hirmingarta, quondam in Turego abbatissa, sed modo pro sui culpa merito dejecta. Illa quondam cælesti Sponso conjuncta, illud dulce divini carminis epithalamium potuit cantare: Osculetur me osculo oris sui. Nunc, velut adultera et prostituta, virginei decoris cogitur deslere detrimenta.*» Et infra: «*Nunc igitur regale vestræ pietatis decus appello, suppliciterque exoro ut misericordiæ opus, quod ex divina inspiratione cunctis in regno vestro manentibus concessistis, huic miseræ ac infelici feminae non negetis... Ecce nunc ex toto corde ad Deum*

conversa laborat in gemitu; lavat per singulas noctes lectum suum... Accedat etiam domnæ meæ reginæ Agnæ intercessio, quæ apud vos ob Dei amorem ei obtineat pristini honoris redintegrationem.» Hæc raptim et carptim ex codice Villingensi olim excerpimus.

II.

[*Edidit Marten. lib. De antiq. Eccl. Rit., tom. IV. lib. II, cap. 15, num. 3, qui inscribitur! Quæ Psalterii versio in cantu ecclesiastico olim adhibita. Martenii verba damus quæ fragmentum præcedunt et sequuntur.*]

«*Jam vero, cum plures exstiterint Psalterii versiones antiquæ, optabit forsitan aliquis rescire quænam polissimum in divinis officiis olim adhibita sit. Sanctus Hieronymus in epistola 185, ad Sanniam et Fretellam, scribit versionem septuaginta Interpretum, «*qualis, inquit, habetur in Hexaplis, et quæ in eruditorum libris incorrupta et immaculata reservatur... Hierosolymæ atque in Orientis Ecclesiis*» decantari. Præter hanc versionem alia exstitit, ejusdem Hieronymi judicio minus castigata, quæ dicebatur Communis, vulgata, et Luciani editio, qua in divinis celebrandis laudibus utebantur Romani. Accuratam LXX versionem cum in Latinum sermonem transtulisset. Vulgata posthabita, eandem recepit Ecclesia Gallicana, unde et Gallicani Psalterii nomen illi inditum est. Audiendus est hæc de re Walfridus in libro De rebus ecclesiasticis, cap. 15 sub finem: «*Psalmi autem cum secundum septuaginta Interpretes Romani adhuc habeant, Galli et Germanorum aliqui secundum emendationem quam Hieronymus Pater de Septuaginta editione composuit, Psalterium cantant: quam Gregorius Turonensis episcopus a Patribus Romanis mutuam in Galliarum dicitur Ecclesias transtulisse.*» Eadem est Bernonis abbatis Augiensis sententia, tametsi de tempore quo hæc versio a Gallis sit recepta, a Walfrido discrepet. Sic enim in ms. ad Meginfridum et Bernonem epistola agens de sancto Hieronymo: *Inter cætera ex emendata septuaginta Interpretum translatione Psalterium ex Græco in Latinum vertit, illudque cantandum omnibus Gallis ac quibusdam Germaniæ Ecclesiis tradidit. Et ob hoc Gallicanum Psalterium appellavit, Romanis adhuc ex corrupta Vulgata editione Psalterium canentibus: ex qua Ro-**

mani cantum composuerunt, nobisque usum cantandi A
contradiderunt. Unde accidit quod verba quæ in
diurnis vel nocturnis officiis canendi more modulan-
tur, intermisceantur, et confuse nostris psalmis inse-
rantur, ut a mēnus peritis haud facile possit discerni
quid nostræ Romanæ conveniat editioni. Quod pius
Pater ac peritus magister intuens, tres editiones, in
uno volumine composuit; et Gallicanum Psalterium,
quod nos canimus, ordinavit in una columna in una
columna, in altera Romanum, in tertia Hebræum.

« Hujusmodi Psalterium triplex ex ms. codice Car-
notensi monasterii sancti Petri ediderunt fratres
nostri in tomo I, seu Bibliotheca divina sancti Hiero-
nymy. In hoc ergo dissentit a Walfrido Berne Augi-
ensis quod ille a Gregorio Turonensi, iste ab ipso
Hieronymo versionem illam in Galliis inventam
fuisse scribat. Verum post utramque admissam con-
tendit Mabillonius in disquisitione de cursu Galli-

cano, n. 22, trahitque ad suæ sententiæ confirma-
tionem argumenta ex ipso Gregorio, qui cum pluri-
bus in locis, maxime lib. v, c. 14, et lib. vi, c. 5,
Psalmorum versiculos referat, versione a Gallicana
diversa utitur. Eadem argumentandi ratione non-
nulli olim scripserunt sanctum Benedictum usum
fuisse Psalterio Gallicano, uti docet Petrus Robertus
in secundo super regulam sancti Benedicti Commen-
tario, propterea quod versiculos psalmorum addu-
cat in regula Gallicano Psalterio omnino conformes.
Porro ex supracitata Bernonis epistola colliges Ro-
manos ejus tempore, hoc est medio sæculo undeci-
mo, suæ adhuc versionis adhæsisse. Atqui hoc Psal-
terium Romanum usui fuit in Urbis ecclesiis ad us-
que Pii V pontificatum, cujus jussu Vulgata seu Gal-
licana editio ubique recepta est, præterquam in una
Romæ Vaticana ecclesia, et extra Urbem in Medio-
lanensi, quæ utraque antiquum suum Psalterium
retinet, uti etiam ecclesia sancti Marci apud Ve-
netias. »

VITA SANCTI MEGINRADI

EREMITÆ ET MARTYRIS APUD HELVETIOS

Auctore Bernone abbate Augiensi

(Mabill., Acta SS. Sæc. IV, part. II, p. 63, ex Christophoro Hartmanno et Bolland.)

OBSERVATIONES PRÆVIÆ

1. Inter pios sanctosque Augiensis monasterii viros, C
quos in sæculi tertii parte secunda commemoravi ad
Vitam sancti Pirminii, locum habet in primis san-
ctus Meginradus seu Meginratus, quem alii *Meinra-*
dum, alii corrupte *Memardum*, *Meinrardum* vel
Meinhardum appellant. Fuit is monachus primum in
Augia insula, tum eremita in Nigra Silva ad lacum
Turicinum; demumque *Martyr* pro more illorum
temporum dictus. Quippe usus tum, obtinebat, quod
alibi observavi, ut quisquis cruenta morte vitam fini-
ret, *martyr* appellaretur colereturque, si alias moribus
et vita integer fuisset. Meginrado quæ necis causa
fuerit, non satis apparet. Non alia sane videtur
quàm fera crudelitas aut cupiditas duorum sicario-
rum, quibus viri sancti vita, et forsitan etiam objur-
gatio gravis erat. Ejus vitam scripsit anonymus
quidam, quem Christophorus Hartmannus, Einsid-
lensis monachus, vir doctus, Bernonem esse judica-
vit. Et ego quidem Hartmanni conjecturæ accedo, si
Bernonem Augiensem abbatem intelligat. Ut potius
Bernoni abbati, quam Bennoni cellæ sancti Megin-
radi secundo incolæ (cui Bollandus eam lucubrati-
onem tribuit) assignandam putem, illud me movet,
quod Bernone abbate, qui Augiam rexit ab anno 1008
in annos 40, sancti Meginradi corpus levatum e
tumulo est; sicque is hoc ritu in sanctorum mune-
rum relatus auctoritate Benedicti papæ noni, uti
Hartmannus scribit. Unde hac occasione factum reor
ut Berne sancti eremite res gestas litteris manda-
verit, quo ejus sanctimoniam pontifici aliisque no-
tam faceret. Vitam hanc sancti Meginradi verbis pau-

lulum immutatis primus vulgavit Surius, tom
Harimannus in præclaris Annalibus eremi beate
Mariæ, denique Joannes Bollandus in Januario suo
cum commentariis.

2. Meginradi memoria inserta est festis sacris
in Martyrologio Romano, Benedictino et aliis recen-
tioribus, ad diem 21 Januarii. At in Benedictino illud
animadversione dignum, quod *Meginradus* eremita
prædicto die memoretur, et die 17 Februarii *Megi-*
madus Einsidiensis abbas: et quod Menardus noster
in lib. II Observationum Megimadum vocet condi-
torem cœnobii Einsidiensis, dicens eum claruisse ad
annum octingentesimum sexagesimum, ut docet
Mireus in Chronico Benedictino. Unus enim idem-
que fuit et Meginradus eremita, et qui Einsidiensi
monasterio originem dedit, Megimadus apud Mi-
ræum corrupte appellatus.

3. Einsidiense nempe monasterium conditum est
eo in loco ubi sanctus Meginradus solitarius vixit:
qui locus per annos minimum quadraginta quatuor
ab obitu Meginradi absque colono et cultu fuit,
usquedum sanctus Benno canonidus Argentinensis
eo secessit, et ædiculam squalore et impluvio colla-
bentem refecit. Tum sanctus Eberhardus, ex præ-
posito itidem Argentinensi eremita, monasterium
adjunxit, abbas loci primus; et sacellum beate Ma-
riæ a Meginrado primum conditum, a Bennone in-
stauratum, majori basilica inclusit. Successit sanctus
Gregorius abbas secundus, quem regia Anglorum
stirpe progenitum tradunt, cujus opera monasterii
facultates auctæ non minus quam existimatio et